

AMERIKANSKI SLOVENEC

American In Spirit: Foreign In Language Only
Best advertising medium to reach a quarter million
Slovenians in the United States. Rates on request

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo D. S. D.

Organ of the Best Element of Americanized Slov-
enians. It covers News and Contains Matters of
Special Importance to Them Not Found Elsewhere

STEVILKA 31.

TAJNIK BAKER NA FRANCOSKEM.

Ameriški vojni tajnik varno dospel v neko francosko pristanišče in se podal na fronto.

NA POSVETU S PERSHINGOM.

Razgovor o mnogih vprašanjih, važnih za pridobitev zmage.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Z. D. zadržujejo Japonijo.

Washington, D. C., 7. marca. — Japonija odlaša svoj načrt za vpad v Sibirijo, ker vlada Združenih Držav ni hotela privoliti v takšno dalekosežno mednarodno gibanje.

Diplomatske brzjavke naznajo danes, da je odgovor Združenih Držav na vladu v Tokiu, skrbno pojasnjajoč, da bi bila ameriška pritridlev sovražnega navala na Sibirijo po tujičetah nezdružna z mednarodnimi načeli in vojnimi cilji te vlade, napravil velik vtip na Japonskem in ga skrbno pretehtuje.

Ker je Amerika odklonila potrditev posredovanja v Sibiriji, so v merodajnih krogih priznali, da je Japonija pridržala končno odločitev v stvari in da nekateri njeni rdžavniki v resnici preudarajo kako izpremembo načrta, ki bi utegnila biti odobrena v tej deželi.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Tajnik Baker na Francoskem.

Pariz, 10. marca. — Ameriški vojni tajnik Newton D. Baker je dospel v neko francosko pristanišče.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Na kratkem potovanju.

Washington, D. C., 10. marca. — Tajnik Baker namerava prebiti nekaj časa na Francoskem, osebno nadzirajoč že pridobljene stvarne uspehe v prizadevah vojnega departmента, postaviti na bojno polje letos armado, ki bo činitljica v kampanji. Na predvečer svojega odhoda je g. Baker povedal članom časopisa, ki so ga po navedi obiskali vsak dan, da ne misli biti odosten dalje časa.

Tajnik in njegovo spremstvo so odpotovali iz Washingtona brez vsakega drugega poskusa za prikrivanje svojega potovanja izvzemši prošnjo, naj časopisi ne poročajo njegovega odhoda. Časopisi so zopet delovali v iskrenem soglasju, da napravijo potovanje tako varno, kakor mogoče pred nemškimi podmorskimi čolni za popotno družbo. Noben namig o potovanju ni bil tiskan.

Razgovor s Pershingom.

Že več mesecov je vojni tajnik želel sam videti razmere na fronti in govor-

ri i o njih z generalom Pershingom, možem, na katerega je bilo položeno polno breme odgovornosti za ves ameriški vojni program na Francoskem, ter govoriti z njim o mnogih vprašanjih, ki so nastala, ovirajoč izvedbo načrtov vojnega departmента.

Nemogoče je bilo za gen. Pershinga priti domov za tako posvetovanje. Mr. Baker se je torej odločil po mnogih posvetovanjih s predsednikom Wilsonom, iti sam na nadziralo potovanje, ki ga bolje usposobi, kakor misli, za njegovo veliko odgovornost v izpolnjevanju gen. Pershingovih zahteved vojakov in potrebsčin ter vzdrževanju obratne linije več nego 3.000 milj dolge.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

"Vojna do konca."

Washington, D. C., 10. marca.

Nemčija daje vsak dan več tvarine za odgovor, ki ga pošlje predsednik Wilson na grofa von Hertlinga zadnjo izjavo o mirovnih pogojih.

Med zadnjim tednom je Nemčija dokazala brez dvoma, da je abotno, stavitvi zaupanje v kancelarjeve izjave o sprejetju načela demokratičnega miru.

Nemčija je ravnala s svojo nedavno podpisano pogodbo miru z Rusijo kot "odrezkom papirja", ko poganja svoje armade še globlje v rusko državo.

Sili narode k podvržbi.

Nemčija je izdala svojo namero, vzdrevati nadzorstvo z oroožjem nad Poljsko, Litvo, Kurlandijo, Estonijo in Livonijo, dočim je obljudila samoodločevanje vrhovnega vladarstva.

Dočim izraža nejevoljo nad zamenjavo narodov od enega vrhovnega vladarstva na drugo, je Nemčija zahtevala odstop Dobrudže od Rumunije na Bolgarijo.

Skratka, Nemčija je zopet dokazala istinitost predsednik-Wilsonovega izreka, da ni mogoče nobene mirovine pogodbe, vredne papirja, na katerem je pisana, skleniti s sedanjimi pruskimi vladarji v Berlinu.

Raztezačo svoje cesarsko gospodstvo prek Azije ter prečelj Sibiriji in Indiji, je Nemčija postala večja grožnja nego kdaj prej zapadnim demokracijam.

John E. Redmond umrl.

London, 6. marca. — John Redmond, voditelj irske narodne (nacionalističke) stranke, je umrl ob 7. uri 45 minut danes dopoldne.

Novica o smrti nacionalističkega voditelja je prinesla sožalne brzjavke iz vseh delov države. Kralj George, ko je bil obveščen o dogodku, je izrazil svoje globoko obžalovanje. Prvi minister Lloyd George je bil slično garnjen, ko je doznan novico.

Več nego petindvajset let se je John E. Redmond boril za "home rule" ali na Irskem in večinoma med tem časom je bil pripomnani voditelj irske "borbe za svobodo". Rojen je bil 1. 1851.

MINISTER SEYDLER IN JUGOSLOVANI.

Avtrojska vlada je baje za načelo pravice avstrijskih narodov do samovladja.

NEMČIJA SILI RUSE V SLUŽBO.

Finska podpisala nemško pogodbo. Princ Lvov za sibirske vlade.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Važna izjava glede Jugoslovani.

Amsterdam, 9. marca. — Poslanska zbornica avstrijskega državnega zborna, poroča Dunaj, je sprejela štirimesečen začasen proračun potem, ko je prvi minister von Seydlér v govoru izjavil, da se vlada drži načela pravice avstrijskih narodov do samovladja (self-government) v njih lastnih ozemljih, toda ne prek mej dežele.

Vlada, je rekel prvi minister, se drži tudi pravice do samoodločevanja (self-determination), kolikor je združljivo z obranljivijo in razvojem celega cesarstva.

Vlada je obenem sprejela načelo pravice do narodnega samoodločevanja, po kateri ne sme noben narod zatirati nobenega drugega naroda, in da je vsak narod upravičen živeti svoje lastno življenje v svojem lastnem ozemlju.

Prvi minister je naznani, da bo predložen nasvet zakona v tem zmislu, ki se bo zlasti bavil z jugoslovanskim vprašanjem, katerega rešitev da se bo sklada z dinastičnimi in cesarskimi obveznostmi Jugoslovani. Prvi minister je nadalje rekel, da je bilo ukrejeno za oviranje sovražne propagande v Avstriji.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemci silijo Ruse v službo.

Petrograd, 5. marca. — Ubežniki, prihajajoči iz mest nedavno zasedenih po nemških cehah, izjavljajo, da Nemci sestavljajo vojni zbor ruskih podložnikov pod nemškimi poveljniki, ki se pošlje na francosko fronto. Rusom pretijo Nemci z usmrčenjem, če se nočejo pridružiti vojnemu zboru.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Finska podpisala nemško pogodbo.

Amsterdam, 7. marca. — Uradno je bilo naznajeno v Berlinu danes o podpisu mirovine pogodbe med Nemčijo in Finsko ter tudi trgovinskih in brodarstvenih dogovorov in dopolnilnega zapisnika. Pogodba je bila podpisana opoldne danes.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Po sklenjenih pogojih pritrjuje Finska, da ne odstopi nobenemu ozemljiju, niti ne podeli ozemskih pravic nobenemu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Finska podpisala nemško pogodbo.

Amsterdam, 7. marca. — Vladični krogi so razburjeni nad točko v brest-litovski mirovni pogodbi, ki se tiče povrnitve Turčije armenskega ozemlja, zasedenega po Rusih, kakor prav uradna brzjavka iz Rima danes, in paški državni tajnik je baje naročil apostolskemu delegatu v Carigradu, storiti korake, da običaj formalnih zagovit glede usode krščanskega prebivalstva.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Avtstria obeša ženske in otroke.

Washington, D. C., 7. marca. — Avstrijska oblastva obešajo ženske in otroke, rayno tako kakor moške, po uRADNEM naznanih s srbske vlade na Krfu, objavljenih danes po srbskem tiskovnem uradu. Naznanih pravi:

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

"Protesti, katere je vzbudil v Holan-

diji govor g. Tresic-Pavicevic, hrvatskega poslanca v avstrijskem državnem zbornu, o avstro-ogrskih grozovitostih v Šrbiji in jugoslovanskih ozemljih, se zasledujejo z velikim zanimanjem tukaj.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

"Neki srbski odvetnik, rojen Bošnjak, ki je bil interniran po Avstriji in se mu je pozneje posrečilo tudi med vojake in ubegniti, piše o tem predmetu v 'Srpski Novini', da se Avstriji niso obotavljali izvršiti najkritičnejše čine v svrhu, da popolnijo svoje delo pokončevanja v Šrbiji in jugoslovanskih deželah.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

"Sledeče slučaje navaja, ki ne puščajo dvoma o avstrijskih načinih postopanja. V bosenski vasi Milič je bilo 200 moških obesenih. V vasi Dobropolje so obesili neko žensko in njene štiri otroke. V vasi Trnov so Avstriji obesili tri ženske pred njih hišami in odvedli sproge kot vojake. V Sokosu so pomorili cele družine, skupaj sedemdvajset žensk in otrok. Strašno so pohabili eno izmed žensk.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francoska fronta.

Pariz, 7. marca. (Zakesnelo.) — Močno topniško bojevanje se je priprenilo v okoliših Dojranskega jezera in reke Vardar, severno od Luminice in v ovinu reke Črne. Naši napadni oddelki so dovedli bolgarskih ujetnikov.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

GROBIŠČE NAŠIH PRVIH VOJAKOV USMRČENIH NA FRANCOSKEM.

V malem pokopališču tik razrušene vasi Botholement v Lotaringiji počivajo trije prvi ameriški vojaki, ki so storili smrt v boju s sovražnikom. Dotični fantje, desetnik Gresham ter prostaka Enright in Hay, so bili usmrčeni med spopadom dne 3. novembra 1917. Spominek bo značil mesto, kjer so pokopani. Ta fotografija kaže skupino ameriških časnikarjev pri enem izmed grobov.

JOLIET, ILLINOIS, 12. MARCA 1918.

LETNIK XXVII

URADNA Poročila o vojnih dogodkih.

London, Pariz in Berlin poročajo samo topniške boje in pozvedovanje na zapadu.

Z LAŠKE FRONTE MALO NOVIC.

Britanci nekajko pridobili severno od Bagdada in vzhodno od Jeruzalema.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Petrograd, 7. marca. — Osrednji izvrsevalni odbor vojaškega in delavskoga soveta pripoznava, da so nemški mirovni pogoji pogoji "političnih razbojnikov", vendar je pozval svoje delegate k moskovskemu kongresu, najglasujejo za potrditev miru, pravi bolješki glasilo "Izvestia". To je načrt, ker je mir omogočil socialni revolucionarji "neobhodno potreben rok".

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Kajzerjev sin finski kralj?

London, 8. marca. — Finska vlada je prisojila nemškega cesarja, imenovati princ Oskara, petega sina cesarjevega, za kralja finskega, pravi stockholmski "Afton Tidningen", ki je to izvedel baje iz diplomatskih krogov, kakor poroča brzjavka na Exchange Telegraph.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Princ Oskar Hohenzollern bo 30 let star dne 27. jul. t. l. Dne 31. julija 1914 se je princ Oskar ocividno proti željam svojega očeta organično poročil z grofinjo Ino Bassewitz, ki je bila dvorjanka cesarice.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on March 12, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Lvov namerava sibirske vlade.

Petrograd,

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. I. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četr leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembu bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznamo POLEG NOVEGA TUDI STARINASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziroma.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the

SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

najvišjemu sodišču, da bodo vložili prošnje za zopetno zaslubo slučaja po višjem sodišču. Dne 25. februarja je najvišje sodišče izdalo odlok, potrjuječ razsodbo okrožnega sodišča za okraj Will. Sodnik F. L. Hooper je predsedoval in določil datum za usmrčenje črnca za petek, dne 12. apr. t. l. Sedaj pa še vedno ni gotovo, ali bo moral "Chicken Joe" na vislice ali ne.

Prihranite 30c pri toni premoga in kupite zgodaj. Povprečno znižanje 30c na toni trdega premoga v prodaji na drobno za domača rabo med 1. aprilom in 1. septembrom je naznana deželna kurirna uprava, obenem s pravili za razdeljevanje vsega premoga. Pravila so določena v preprečenje gromadjenja ali kopicanja kuriru in za izpodbudo odjemalcem, da si preskrbe velik del svoje zimske zaloge med poletnimi meseci.

Severno zarjo videli v Jolietu. V četrtek zvečer so mnogi Jolietčani gleddali redko nebesno prikazeno, ko je bil viden na nebuh severni sij ali severna zarja (aurora borealis ali northern lights). Pravijo, da ni bilo videti v Jolietu tako sijajne severne zarje že 20 let. Zarja se je prikazala okoli 1/2 ure zvečer. Ljudje so tekli na ceste in se čudili čudni zarji. Bila je v obliki debel drdečega, belega in višnjevega sija, zlasti drdečega, ki je bil široko osredotočen proti severozahodu. Mnogi so smatrali zarjo za svarilo kake vrste, napovedano na nebu. Drugi so jo prispevali kar vojni. Mnogi so baje za gotovo mislili, da je pri roki napad z nemško zepplinko. Vsakdo pa rad pritrdi tistim, ki so mislili, da so drdeč, bele in višnjeve barve sijajne prikazni nadaljnje znamenje, da bodo Združene Države doble vojno. Severna zarja je bila vidna prav do Pittsburgha na vzhodu. Nenavadne atmosferske ali vzdutne razmere so edina rešitev za pojave severne zarje ob tem letnem času.

Ob prilikih ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglašate pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanič, Joliet. Adv.

Canonsburg, Pa., 5. marca. — Prosim malo prostora v cenjenem listu Amer. Slovencu. Porocati imam par važnih reči, katere spadajo med katoliške Slovence, namreč o sv. misijonu in sv. birmi. Sv. misijon se bo vrnil v naši naselbine od 18. do 20. marca, to je tri dni, katerega bo vodil dobro znani misijonar Rev. P. Kazimir Zakrajsk iz New Yorka, urednik Ave Maria. Sv. birma se bo pa vrnila dne 25. aprila.

Veste, g. urednik, kaj Vam bom povadal? V naši naselbini je bilo slišati zadnji meseč strašno grmenje. Vsi smo mislili, da je nemški kajzer s svoimi 42-centimetrskimi topovi že tu. In glej ga, bilo je pa vse nekaj drugega. Veste kaj? Neki J. K. se je priznal tožiti Rev. P. Zakrajsk. Letal je od škvarjera do notarja, od notarja do lajerja i. t. d., in pri tem letanjtu je pa listine zguibil in Father Zakrajsk je tožbo dobil in zopet "ta črna" na vrhuncu. Ker pa ni mogel od jeze, je pa nekaj začekal v "Prosvetni" par svojih fraz, katere že od nekdaj zna, namreč "Pobožnjaki, duševno revše, kaza" i. t. d. Aha, J. K., to je pa originalna pisava! To niso osebni napadi, kaj? Najprvo se ti uči originalno pisati, potem svetuj drugim! Saj nisi še enega dopisa spisal, da se ne bi obregnal v reči, ki te nič ne brigajo. Vsi smo "revščata", samo on je časten in izobražen. Oti žaba ti, ta se pa zna poahliti!

Torej vsi na sv. misijon od 18. do 20. marca.

Zdaj pa pozdravljam vse čitalatelje(ice) tega lista ter mu želim mnogo naročnikov.

F. K.

Canonsburg, Pa., 7. marca. — Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill. Tu Vam pošiljam naročnino za novo naročnico, Mrs. Mary Ahlin. To je edina mati, ki ima svojih otročicev v Mladinskem oddelku K. S. K. Jednote. Pač redek slučaj.

Dne 18. marca ob 7. uri zvečer bom imeli Slovenci v cerkvi sv. Patrika začetek sv. misijona in 20. zvečer pa sklep sv. misijona. Vodil ga bodo vobče znan, slovečni misijonar Rev. P. Kazimir Zakrajsk, O. F. M., urednik "Ave Maria". Vabljeni ste vsi Slovenci iz Canonsburga in okolice, tudi tisti, ki se pristevarate k odpadnikom sv. vere; če že za družega ne, pridepite pa že vsaj iz radovednosti, kaj je to, kar govoriti ta misijonar.

Iskren pozdrav vsem Slovencem in Vam, g. urednik, pa mnogo novih naročnikov. Vaš Naročnik.

Wenona, Ill., 8. marca. — Prosim malo prostora v A. S. Zdaj bo eno leto, kar sem se oglašil v tem listu, potem pa ni bilo nobenega pisanja več od nas. Bi mislili, g. urednik, da smo pomrli, pa bi se zmotili. Tukaj gre dobro, dela se vsaki dan, ali draginja je kakor povsod.

Tukaj smo imeli leto samo dve poleti. Menda je vojna kriva. Pa tudi storklja ni pozabila za Wenono. Pustila je kar po vrsti pri treh družinah: pinilice dne 20. jul. 1915, so naznani

prvi punčko, dvema pa "bojsa". Častitamo!

Nadalje lepo pozdravim tistega domisnika iz N. Dakote, ki se je oglasil v A. Slovencu, od kjer je doma in od kjer mu je žena, ki mi je dobro znano ena. Sela.

Nadalje prosim širom Amerike rojake, če kdo ve, kje se nahaja moj bratranec Rudolf Lilek, Selo št. 13, pošta Dragatuš. Če bere te vrste, naj se mi oglaši, ker mu bom zelo hvaljevna.

Pozdravim širom Amerike vse rojake. Tebi, Am. Slovenec, pa polno narodčnikov.

Mary Svazich, Box 68, Wenona, Ill.

JUGOSLOVANSKI POKRET NA SLOVENSKEM.

Jugoslovanska država.

(Straža, 29. XII.) "...Vojna je že sama na sebi, vsled vpliva narodno-zavednih vojakov na manj zavedne, zelo vplival na buditev narodne zavesti med nami, a poleg tega imamo tudi javno označen politični cilj, ker smo sprejeli zahteve po jugoslovanski državi za naš udružni narodni program.

Ako ne bomo tega cilja dosegli danes ali jutri, enkrat ga bomo vseeno dosegli, ake ne mi, pa naši otroci ali naši unuki. Niti zedinjenja Nemčija niti svobodna Italija ni bila osnovana v enem letu. Vseeno pa verujemo, da bomo dosegli našo neodvisnost ob zaključenju vojne..."

Razmišljjanje ob Novem letu.

(Slovenec, 31. XII.) "...Zahteva po lastni državi, ta narodni ideal je prešel v meso in kri našega naroda in našel silen odnev. Bodisi da se uresniči ideal jugoslovanske države danes ali jutri, vsi vemo; uresničil se bo, postal bo dejstvo. In več ni daleč dan, ko bo konec našega robstva in gaženja, konec obupnega trpljenja jugoslovanskega naroda."

Izjave slovenskih žen.

(Slovenec, 28. XII.) "Slovenske narodne žene in dekleta občin: Senožeče, Dolenja Vas, Senadole in Laze se pridružujemo z dušo in srcem izjavi Slovenčev za svobodno Jugoslavijo."

Tej izjavi sledi 428 podpisov. Slično izjavo so podale žene in dekleta iz občine Duplje z 224imi podpisimi, iz občine Železniki z 292imi podpisimi in iz občine Breznica z 567imi podpisimi.

(Slovenec, 2. I.) "Nad 1000 zavednih Ribnčank se z navdušenjem pridružuje izjavi slovenskih žen in deklet za svobodno Jugoslavijo in izražajo Jugoslovanskemu klubu za njegovo smotreno in neustrašeno delovanje svojne priznanje."

Slične izjave so podale žene in dekleta v občinah: Bohinjska Bistrica, 130 podpisov, Horjul, 360, Povir pri Ščavnici 408 podpisov, Ježica, 492, Naklo, 479, Selce, 1115, in OrehoVICE, 70 podpisov.

Slovenec, 7. I., objavlja izjavo slovenskih žen in deklet iz Mengša pri Kamniku z 230imi podpisimi. Slično izjavo je podpisalo 154 žen in deklet v občini Podgorje pri Kamniku in 112 iz župnije Žabnica pri Škofji Loki.

Slovenski Narod prinaša 5. I. izjavo žen in deklet iz občine Povir pri Ščavnici s 408imi podpisimi. V vseh teh izjavah zaupanja Jugoslovanskemu klubu se želi uresničenje Jugoslavije po majski deklaraciji.

(Slovenec, II. I.) "Izjavo za jugoslovansko deklaracijo je podpisalo 289 žen in deklet iz Begunj in 382 iz župnije Naklo. V izjavi se glasi: Jugoslavija je zenica našega očesa, majška deklaracija je naša jutranja zvezda, za katero gremo resno in neomahljivo, dokler ne zasije sončne svobode in pravice na lepi slovenski zemlji."

"Vse begunke iz občine Ravnic pri Gorici, žene in dekleta, ki stanujemo v okolici St. Petra, se pridružujemo izjavi slovenskih žen in deklet. Navdušeno pozdravljamo svobodno Jugoslavijo in državnopravno deklaracijo od 30. maja."

Zene in dekleta iz Vipave so podale slično izjavo s 472imi podpisimi, iz Sore s 493imi podpisimi.

Slovenec objavlja 15. I. 7 izjav žen; ena teh se glasi:

"Slovenske narodne žene iz občine Radovljica, Predtrg in Lancovo, se ponosno pridružujemo majski deklaraciji. Hočemo biti gospodarje v svobodni Jugoslaviji." 560 podpisov.

Slovenec objavlja 16. I. deset izjav žen; ena teh (Srednja Vas pri Bohinju) se glasi:

"Slovenske narodne žene iz občine Škofje Loke, kjer se glasi: "Geslo Jug. kluba: zedinjenje s Hrvati in Srbi in gospodarji v lastni hiši — mora biti evangelijske zasevedne Slovenke, vsakega častitega Slovenca, da biode enkrat konec preganjanju in teptanju našega izmučenega naroda." Sledi 627 podpisov.

Slovenski Narod prinaša 12. I. med drugimi tudi izjavo žen in deklet iz Škofje Loke, kjer se glasi: "Geslo Jug. kluba: zedinjenje s Hrvati in Srbi in gospodarji v lastni hiši — mora biti evangelijske zasevedne Slovenke, vsakega častitega Slovenca, da biode enkrat konec preganjanju in teptanju našega izmučenega naroda." Sledi 627 podpisov.

Tukaj smo imeli leto samo dve poleti.

Nada, da bo eno leto, kar se glasi:

podpisi ter iz občine Stari Trg s 1564-imi podpisimi.

Slovenec prinaša 17. I. izjave žen in deklet iz 11 občin, v številki od 19. I. pa izjavo žen in deklet iz občine Gorje s 404 podpisimi; ta zadnja izjava se glasi: "Zavedajoč se svoje dolžnosti kot čuvarice slovenskega ognjišča, zahetamo v svojem in v imenu svojih dragih na bojišču, kakor tudi v imenu naših otrok, za celokupni naš narod zedinjenje, svobodo in samostojnost. Hočemo, da bodo naši otroci srečni in svobodni državljeni Jugoslavije. Z vsem srcem želimo mir, toda ne mir sile, temveč mir pravice, katerega nam bo prinesla sami zedinjenja Jugoslavija." — Te žene so prispevale tudi za Krkov spomenik.

Izjave slovenskih občin.

Slovenec objavlja 27. XII. jugoslovanske izjave občin: Radeče, Polica, Ribnica, Kostanjevica, Sv. Gregor, Šonica, Žalina, Lože, Željimirje, Zagradec, Št. Vid nad Cerknico. — 28. XII.: Ježica, Sv. Jošt pri Kranju in Famli pri Postojni. — 29. XII.: "Odbor občine Škrilje — S. Tomaz (na Goriškem) pridružuje se z največjim navdušenjem majski deklaraciji jug. kluba, ker ve, da je rešitev našega naroda samo v lastni državi." — Nato objavlja izjave občin: Gozd nad Kamnikom, Struga, Dvor pri Žužemberku, Cerkno (Goriško), Prem, Smrje, Celje, Janeževico Brdo, Kolovče in Rateževico Brdo. — 31. XII.: Kriz pri Tržiču, Gornji Grad (na Štajerskem), Dolenja Vas pri Ribnici, Horjul. — 2. I.: Trebnje, Jurjevica pri Ribnici in Luče. — 4. I.: Loški Potok, Rovte in Čatež na Savi.

Slovenki Narod prinaša 29. XII. izjavo Kostanjevico, 31. XII. pa izjavo občine Št. Jurij na Štajerskem. (Konec prih.)

ZGODOVINSKI PREGLED UKRAJINE.

(Dalje.)

Poljaki so imeli razvojiti narod in kozake stem, da so obljuhili kozakom plemstvo z vsemi pravicami. Poljaki so bili kozaki v vojnem zelo dobrodošli. V vojski proti Moskvi in Turkom so naprosili pomoč celo zaporoških ali mizovih kozakov pod hetmanom Petrom Sagajdachenega, ki je bil slavnozan po svojih junakih pochodih na Varno, na Sinopo v Mali Aziji in druga turška in tatarska mesta. Sagajdachenij je pomagal Poljski in jo rešil pod pogojem, da se kozakom in Ukrajini sploh vrnejo starra prava. Vsi je Poljska obljubila, toda kmalu je bilo zopet vse stare.

Kdor se je hotel rešiti tlačanstva, je uhežal na Zaporožje — v zlato svobodo. Poljska je zgradila zato trdnjava Kudak, da bi lovlila ubežnike ter nadzorovala Zaporožje, a kozaki so jo zrušili. Ukrainsko seljanstvo se je vnovno vrlo v zvezi s kozaki, a ta vstanek I. 1638. je bil spet nevšpen: kozaki (registrovci) so izgubili svoja prava, njihovo število je bilo znižano na 1200. Rusko plemstvo se je iz koristovlja odtujevalo bolj in bolj svojemu narodu ter ga zatiralo s poljsko šlahto vred. Prej ko prej je moralno prito do splošne vstaje!

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDNOM DRŽAVAH
SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. III., 14. maja 1916
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 28. novembra 1914

DRUŽINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
 II. podpredsednik.....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
 Teknik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
 Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNİ ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
 MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
 JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

STEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
 JOHN JERICHE, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
 JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILLO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. članicami v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvania z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila píšite tajniku.

Vsa pišma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljijo na 1. porotnika.

Sebastopolska Najdenka.

PREVEL REV. JOHN PLAZNIK.

(Dalje.)

Treći prižor.

tres. Ali ne morete dobiti dovoljenja tudi za otroka? V Chartresu ho počela pravji Marijin otrok.

Maloney. Pa jo bom vseeno zgubila. Ali smem iti z Vami?

Castita mati. Prišlo je povelje, da se vrnemo v Chartres. V nekaj dneh odriče parnik z ranjenimi in gospodom, Porabili bom priliko, da Vas posijem domu.

Vstopi Jeannette.

Jeannette. Vdova Maloney se joka zunaj in hoče govoriti s častito materjo.

Castita mati. Pripelji jo noter takoj.

(Odide in se vrne z jokajočo Maloney.)

Castita mati. Zakaj ste tako žalostni?

Maloney. O, vsi naši korenjaki so pobiti. Kako smo kramljali skupaj ob večerih! Tudi on je šel, ki je bla-goslovil vojake.

Sestra Katarina. Ne mislite reči, da je en duhovnik zopet vmr?

Maloney. Bila sem vsa iz umu, ko je odhalil gospod Sheahan, suh in bolan. Rekel je, da se bo kmalu vrnil. Pa se tudi je. Se prehitro. Ta-kao žalostno je bilo videti, ko se je opotekal od postelje do postelje, da bi se bili angelici jokali. Misliš sem, da bo sv. Duh všel iz njegovih rok, ko je komaj še v rokah držal sv. hostijo.

Castita mati. Pa ni unirl brez sv. zakramentov?

Maloney. Nikoli več se ni dotaknil hostije. Dal mu jo je oni, katerega je obhajal prejšnji dan. Ko je ta zvedel, da je gospod Sheahan na smrt bolan, je zapovedal, da so ga prinesli k njegovemu smrtnemu postelju. Tukaj mu je povrnili, kar je gospod Sheahan storil zanj prejšnji dan.

Sestra Marija. Ali sta oba umrla?

Maloney. Ne. Samo gospod Sheahan — Bog mu daj večni mir in pokoj.

Sestra Katarina. Ta menda pač ne potrebuje molitve.

Maloney. O prav gotovo ne. Pa sem vseeno molila za njega. Če bi ga molitev mogla oziviti, sem že toliko zanj molila, da bi moral priti nazaj.

Sestra Katarina. Bi bilo pa že ruto, če bi ga hoteli klicati v boj z nebeskega domovanja.

Maloney. Kaj pa hočem brez nje. Nobenega prijatelja nimam. V bolnišnici so rekli, naj grem domu. Grože mi tudi, da mi vzamijo otročica.

Sestra Katarina. Hočete reči, da hočajo vseti našo malo Rozo?

Maloney. Nekateri častniki jo hočajo imeti. Pravijo, da je kraljica zvedela za njo in mi jo bo vzel. Le nikar je ne daje iz rok.

Castita mati. Bo pa težko, če kraljica naravnost zapove.

Sestra Katarina. Treba bo, da jo rešimo. Kako žalostno bi bilo, če bi bile samo zato rešile njeno življenje, da se večno pogubi.

Sestra Marija. To se ne sme zgoditi.

Castita mati. Jaz grem v Char-

tavljam Vas, gospa. Slišale smo voz pred vratim in smo se razveseli, da se prebivalci našega izvrstnega zavoda pomnože. Zato smo častitale ena drugi.

Miss Quigley. Hvala za zanimanje. Dovolite, da vam predstavim gospodičino Avgusto Noble. Ta bo imenitem naraščaj za naš zavod, kateremu je naklonjeno že kraljevo veličanstvo.

Amalija. Nas prav veseli, da se spoznamo in upamo, da nas bote oprostili naših nalog nocoj, da se moremo spoznati.

Miss Quigley. Ne vem, če se morem skladati s tem. Vaše učenje je tako važno in čas tako kratek, da vas skoro ne smem oropati dragocenega časa.

Augusta. Če se jim tudi jaz pridružim in prosim za nekaj uric, upam, da me ne boste zavrnili.

Miss Quigley. Čisto zoper moro prepričanje je, pa se vendar moram vdati. Upam, da mi povrnete dobroto z lepim obnašanjem nocoj. Guvernatka, Vi ostanete tukaj do navadne ure. Popravljajte naloge in se pripravite za jutri. (Odide.)

(Madame Lacroix se vsede k mizi, pokriti z zvezki itd. Dekleta se vstopi skupaj.)

Viktorija. Kako dobro je, če je človek prost teh strašnih francoskih besed. Miss Noble, mislim, da sem imela čast seznaniti se s teboj v Ramsgate.

Augusta. Ali si ti Miss Armstrong? Še dobro se spominjam, ko smo se igrale na pesku. Ali imate kaj take zabave tukaj?

Viktorija. O, ne. Ne drugače, kadar nas vzame guvernatka na sprechod, kadar smo spred Miss Quigleyevi oči. Kadar smo pred njo, moramo gledati naravnost, hrbet zlenjen in prste na nogah obrnjene, kakor je moda.

Augusta. Kako neumno!

Amalija. Pa vse samo zato, ker nam je veličanstvo naklonjeno. To nam pove vsako jutro, vsako opoldune in vsak večer. Korakati moramo, kakor vojaki in sedeti, kakor dvorni kočičaji, kadar imajo na sebi najlepše lalsuje.

Augusta. Pa zakaj vse to?

Amalija. Tu je neka deklika, katero imenuje kraljevsko varovanko. Nič osebrega, samo da kraljica plačuje za njeno soljanje.

Augusta. Katera pa je?

Amalija. Ni je tukaj sedaj. Miss Quigley jo drži trdo in mora delati neke čipke, katere naj podari kraljici, kadar jo pride obiskat.

Augusta. Koliko časa pa je že tukaj?

Amalija. Kdo ve. Nikdo ne ve, kadar je prišla. Če bi sodila po delu, podstavah za skodelice in pokrivala za blazine, bi sodila, da najmanj sedem let.

Augusta. Kakšne vrste dekle pa je?

Bessy. Mirna stvarca, zelo ljubka in —

Viktorija. Preveč ubogljiva. Simumo, da je papistinja.

Augusta. Nemogoče! Pa kraljica jo je peljala sem.

Bessy. Vse kar vemo je, da ne gre v cerkev z nami, večkrat pride k neki ženski, menda Irka; Miss Quigley ji pravi postrežkinja.

Viktorija. Pa se ne moremo seznaniti s ženico na nikak način.

Augusta. Kako se imenuje?

Amalija. Vse kar vemo je, da ji je imo Roza. Pravi, da nima drugega imena. Tudi nam noče povedati ničesar o sebi.

Augusta. Res čudna stvar.

Amalija. Čudna res. Včasih je menda čisto iz sebe, tako da ne vemo, če čuje ali spi. Poje vedno isto melodično. Besed ne razumemo.

Augusta. Kako bi jo rada videla!

Amalija. Saj bo kmalu tukaj! Št! Že prihaja. (Sliši se napev himne "Ave Maris Stella.") Je že zoper napol z maknjena. Se nikoli ni podala podnevnu.

Bessy. Ubogo dekle, kako jih bo slišalo, če jo čuje Miss Quigley.

(Roza vstopi, kakor bi ničesar ne vidiela okrog sebe. Poje nekaj kakor "Ave Maris Stella," a ne razločujejo se besede.)

Madame Lacroix. Kaka sreča, da je videni v Miss Quigleyevem šolskem zavodu za dekleta, na Angleškem.

Amalija Sharp (šepeče svoji tovariši, katera sedi poleg nje). Besedie, ali se ni vratil voz pred vrat?

Bessy Goodenough. Dži se mi tako. Rada bi bila bližje okna, da bi pogledala. Viktorija (dekleta na drugi strani), pojdi k oknu in poglej.

(Roza vstopi, kakor bi ničesar ne vidiela okrog sebe. Poje nekaj kakor "Ave Maris Stella," a ne razločujejo se besede.)

Madame Lacroix (hit proti njej). Moj Bog, kaj slišim!

Roz. (Se prebudi iz sna.) Sem pozabil. Nikar me ne kregajte.

Madame Lacroix. Gotovo ne, dragica.

Roz. O, ste Vi, guvernatka? Sem mislila, da je Miss Quigley.

Madame Lacroix. Kje si se naučila to melodijo?

Roz. Ne vem. Znam jo, odkar se spominjam in vedno jo rada pojem, kadar sem sama.

Amalija. (Govori z M. L.) Ali ste jo že kedaj prej slišali? Povejte nam, kaj pomeni?

Madame Lacroix (nekoliko zmehana). Nekaj podobnega sem slišala nekje, je že dolgo tega, tako da morda ušesa motijo.

Viktorija. Ma pa moje oči ne motijo. Vaš pogled kaže, da jo dobro poznate. Gotovo je nekaj iz onih papistovskih smeti in vaju je sram oben — nekaj iz vašega nerazumljivega jezika.

Madame Lacroix. Mi je prav zanimalo, da imate toliko vzroka za pritožbe.

Roz. Sem opomnila gospodične, predno ste vstopili.

Amalija. Ni njena krivda, zago-

viti o veri. Zatoraj me nikar ne slišite, prosim. Jaz bom zoper kriva, če se zgodil kaj takega.

Bessy. Res je. Pustimo jo primiru, saj jih že tako dovolj sliši od Miss Quigley brez nas.

Madame Lacroix. Hvala, lepa, Miss Goodenough, vedno ste bili prijazni in menoj. (Zavzame zoper krivo prostor.)

Viktorija. Dovoli mi, Miss Noble, da ti predstavim ponos Miss Quigleyevega zavoda, kraljevsko varovanko — kako ti je ime?

Roz. Jaz sem le revica, odivsna od kraljevine milosti.

Augusta. Zakaj pa se kraljica znamenja za tebe.

Roz. Ne vem; menda samo zato, ker je dobra.

Augusta. Si kedaj videla kraljico?

Roz. Ne da bi vedela za to. Miss Quigley pravi, da pričakuje vsak čas povelja, da me predstavi.

Amalija. To bi bilo zoper eno pero za njen klobuk. Potem bo pa tako visoka, da se ji ne bomo smele približati. (Rozi.) Ali si se učila to pensem, da jo boš zapela pred kraljico?

Roz. Ne. Sploh nisem vedela, da sem dela.

Augusta. Kako se imenuje?

Roz. Ne vem. Večkrat mi pride v glavo, ko niti ne mislim na njo.

Augusta. Kaj pa pomenijo besede?

Roz. Jih ne razumem; saj še ne.

Augusta. Ali si ti Miss Armstrong?

Roz. Ne smem. Miss Quigley mi je prepovala peti.

Augusta. Pa si ravnotek pella.

Roz. Sem ravnotek rekla, da nisem vedela za to. Le prevečkrat se sposabim, potem me pa Miss Quigley kregata.

Amalija. Saj sedaj je ničesar?

Augusta. Kako se imenuje?

Roz. Ne morem.

Viktorija. Potem ti bomo pa pomagale.

Roz. Nikoli.

Viktorija. Morda boš šla po vedeti Miss Quigley, da smo bile hubodne.

Roz. Ali sem

MALI VITEZ

(PAN VOLODIJEVSKI.)

Zgodovinski roman. * * Spisal H. Sienkiewicz.

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

(Dalej.)

XIII.

Lipkovski učeniki so naznani na vico o porazu belgrajški ordi, nato so poslanci prinesli to nepristojno novico orduhamajunu, to je v cesarsko taborišče, kjer je provzročila nenavaden vtič.

Novoveškemu, odkritoščeno rečeno, ni bilo treba hiteti preveč s svojim plenom v ljudovlado, zakaj ne le v prvem trenutku, nego še dva naslednjna dni ga ni gonil nihče. Sultan je bil tako osupel, da ni vedel, kaj početi. Potem je odposlal belgrajške in dobruske čambule gledat, kakšna vojska je v okolici. Čambuli niso šli radi, saj jim je šlo za kožo. V tem je novica, ki se je širila od ust do ust, dokaj pretiravala ta poraz. Onih bivalcev globoke Azije ali Afrike, ki še niso bili nikdar šli na vojno v "Lehistan" ter so bili čuli že toliko praviti o strašni konjici nejevernikov, je obšel strah ob misli, da so že pred sovražnikom, ki jih ne čaka v mejah, nego jih celo išče v deželi padisahovi. Sam veliki vezir in "bodoče solnce vojne", kajmakan Kara Mustafa, nista vedela, kaj naj si mislita o tem napadu.

Kako more ta ljudovlada, o katere slabosti so imeli kaj korenita poročila, zdaj še napasti sovražnika, tega ni podgolila nobena turška glava. Pohod je bil od tega časa manj gotov in manj podoben lahki zmagi. Sultan je na bojnem posvetovanju sprejel vezirja in kajmakanu z grozni mobičjem.

"Nalegal sta me," je dejal, "Lahi še ne morejo biti tako slabí, ker nas iščejo že tukaj. Rekla sta, da Sobijeski ne bo branil Kamence, toda stoji nam že z vso vojsko nasproti..."

Vezir in kajmakan sta se trudila posljiviti svojemu gospodarju, da je moral biti to razbojniška tolpa, toda ob pogledu na puške in drugo dragonško orožje sama nista verjela tega. Spričo nedavno, nenačadno drzne odpove Sobijeskemu na Ukrajino je bilo moči slušati, da je poveljnik Poljakov sklenil tudi sedaj naskočiti sovražnika.

"Vojakov nima," je rekel veliki vezir kajmakanu, odhajajo s posvetovanja, "toda v njem tiči lev, ki ne pozna strahu. Ako je nabral le nekoliko tisoč mož, pa bomo v krvi bredli pod Hotimom."

"Hotel bi se poizkusiti z njim," reče mlađi Kara Mustafa.

"O, Bog odvri od tebe takrat ne-srečo!" odgovori veliki vezir.

Pologama so se belgrajški in dobruski čambuli vendarle prepirali, da ni bilo večje, nego sploh nobene vojske v obližju. Pač pa so našli sledove po oddelu, brojcem okrog tristo konji, ki se je bil naglo umaknil v Dnestro. Spominjajoč se usode Lipkov, ga Tatarji niso preganjali, češ, da ne bi bili zajeti. Napad na Lipke je postal ne-kaj osupljivega, nerazjasnega, toda v orduhamajunu se je pogloma vratil mir, in vojska padisahova je iznova pričela pohod, podoben povodnji.

V tem se je Novoveški s svojim plenom varno vracal v Raškov. Vračal se je urno, toda izkušeni vojaki so že drugi dan spoznali, da jih ne preganja nihče; hodili so navzlic naglici tako, da konj niso trudili po nepotrebni. Azija je bil nepristojno med Novoveškim in Lušnjo, prvezan v vrvmi na konjski hrbit. Ker je imel dve rebri zlomljene, je zelo uslabel, zakaj tudi rane, ki mu jih je bila zadala Barbka, so se mu ob borbi z Novoveškim odprle in krvavele so sedaj zato, ker mu je glava na tej ježi visela navzdol. Nadstranik se je celo bal, da jim ne umre pred prihodom v Raškov ter jim s tem ne pokazi osvetne. Mlađi Tatar bi bil rad umrl, vedoč, kaj ga čaka. Hotel se je umoril z gladom, uživati ni hotel brane, toda Lušnja mu je odpiral stisnjene zobe z nožem ter mu siloma vlival v usta žganjico in moldavsko vino, v katero je nasuš suharja, zdrobljenega v prahu. Ko so ga krmili, mu je polval lice s vodo, da bi mu rane na očesu in na nosu, na katerega so se spontoma gosto usedale muhe in komarji, ne jeli gniti ter ne bi provzročile prezgodne smrti nesrečnega junaka.

Novoveški spomoni ni govoril z njim. Samo na početku potovanja, ko mu je Azija za ceno svojega življenja in svoje svobode obeta vrniti Zofijo in Evico, mu je rekel mlađi poveljnik: "Laže, pes! Prodal si obe v Stambul trgovcu, ki ji ondi pruda na sejim." In takoj postavi predenj Elijaševiča, ki mi ponovi vprito vsih:

"Tako je, effendil Prodal si jo, sam ne veš, komu, pa tudi Adurovič je predal sestro bagadirovo (junakovko), dasi je bila uoseča z njim..."

Po teh besedah se je Aziji, da trenutek zdelo, da ga Novoveški kar raztraga z grozanimi rokami. Pozneje pa, ko je izgubil vso nadajo, je sklenil praviti mladega velikana do tega, da bi ga razjarjen umoril in mu tako pri-

zakaj, pogledal kvišku ter videl nad seboj zvezde in jasni srp mesečev.

"Hočejo me navlči!" si je mislil. In stisnil je zobe tako močno, da ga je kar krč pograbljal za čeljusti. Pot mu je stopil na celo, a obenem je začel mrzloti na licu, ker mu je bila kri odtekla iz njega. Nato se mu je zdelo, da se mu zemlja udira pod hrbtom in da leti njegovo telo nekam v neskončno prepast.

Za trenutek ga je minila zavest. Stražnik mu je odpril zobe z nožem ter mu jel lvilati žganjico v usta.

Azija je kašljal ter metal iz sebe palčo, tekočino, toda moral jo je tudi požirati. Nato ga je obvezlo čudno stanje. Ni bil pijan; nikdar ni bila še njegova zavest jašnja, njegov duh bistrejši. Videl je, kaj se godi, umel vse, toda polastila se ga je nekaka izpodbuda, nekaka nestrpnost, da trajava vse to tako dolgo, da že ne začno...

V tem se začujejo težki koraki, in pred njim postoji Novoveški. Ob tem pogledu zatrepečo v Tatarju vse žile. Lušnje se ni bil, zakaj tega je preziral, toda Novoveškega ni preziral, da, ni imel povoda za to. Vsak pogled v njegovo lice ga je napolnil z nekakim praznovernim strahom, odporom in gnusom. Pomisil si je v tem hipu: V njegovi moči sem in bojim se ga. To pa so bili tako strašni občutki, da so se Tuhan-bejevič lašje ježili na glavi.

Novoveški mu reče:

"Za to, kar si učinil, pogineš v mukah!"

Lipek ni odgovoril, nego je bil samo glasno sopsti.

Novoveški odstopi. Nastane tišina, ki je pretrga Lušnja:

"Tudi po naši gospe si iztegnil roke," mu reče s hripanjem glasom, "toda gospe je sedaj pri gospodu v sobi, ti pa si v naših rokah. Napočil je tvoj čas!"

Te besede so provzročile Aziji prav neprestano vročinica, in časih se je ugezel v globoko spanje. Večkrat se mu je zdelo, da je v Hreptovu in da ima kreniti v Volodijevskim na veliko vojno; pa iznova, da spremja Barbko v Raškov, ali pa, da jo ugrabili in da jo ima zapro v šatoru. Časih je videl v vročinici bitko in klanje, v katerih je kot hetman poljskih Tatarjev veleval izpod bunčuka. Toda prebudil se je zopet in obenem zavedel. Odprši je ugledal Novoveškega, Lušnjo, šeme dragoncev — in vso to resničnost tako strašno, da ga je že naprej obhajala groza. Vsak gibljaj njegovega konja mu je prvozroč bolečine; rane so mu se odpirale čimdalje bolj in iznova je omedeval. Zbudil se je kopnrel po vročinici, da bi zopet zaspal.

Bili so trenuti, ko se mu je zdelo nemogoče, da bi on, takšen siromak, mogel biti Azija, sin Tuhan-bejev, in zopet se mu ni zdelo mogoče, da bi se njegovo življenje, polno nenačadnih dogodkov, končalo tako urno in tako strašno.

Časih si je tudi mislil, da pojde takoj po mukah in po smerti v raj; ker pa je nekaj sam spoznaval krščansko vero ter dolgo živel med kristjani, ga je ob mislih na Kristusa obhajal strah. Ta mu ne bo usmiljen; ako pa je preroč močnejši od Kristusa, ga ne bi bil dal v roke Novoveškemu. Upal je tudi, da se ga preroč usmilil in da vzame iz njega dušo, preden ga zamori muka.

Ali v tem so že dospeli v Raškov.

Prišli so v skalnatno krajino, ki je kašala, da so blizu Dnestra. Protiv večeru se je ugeznal Azija v posebno stanje, v katerem je na pol bdel, na pol spal, v katerem so se mu prikazi spajali z istinitostjo. Zdelo se, mu je, da so že dospeli, da čuje okrog sebe ponavljati besedo: "Raškov! Raškov!" A potem se mu je zdelo, da čuje udarce sekir, obsekajočih drevo. Zdajci je začutil, da mu oblijavajo glavo s bladom vodo in potem dolgo, dolgo vlivajo žganjico v usta. Zavest se mu je vrnila. Nad njim se je razprostil zvezdnato nebo, okrog njega pa je gorelo nekaj plamenic. Začul je vprašanje:

"Ali se zaveda?"

"Da, Ozira se."

V tem huipu ugleda nad seboj obrat Lušnjev.

"No, brate," mu reče nadstranik z mirnim glasom, "tvoj čas je prišel!"

Azija je ležal znak ter uren dihal, zakaj roke je imel iztegnjene nad glavo. Razširjene prsi so se mu svobodne gibale in večjih duških srkale vase zrak nega takrat, ko je bil prvezan na konjski hrbit. Z rokami pa se vendar ni mogel gibati, ker jih je imel prizvezane na hrastic, položen pod bet in ovit s slamom, ki so jih namenili v smoli. Tuhan-bejevič je takoj vedel, čemu je bilo narejeno vse to; zapazil je pa tudi druge priprave, ki so mu kazale, da bo muka dolga in grozna. Od spodnje polovice telesa do nog je bil gol. Ko je nekaj dvignil glavo, je ugledal med golimi koleni ostrino kola, čigar debelejši konec je bil uprt ob drevesno deblo. Na obe nogi je imel prizvezani vrvi, pred katerima sta stala vprežena dva konja. Azija je ob svetlih plamenicah videl dva konjska repa in dalje spredaj dva človeka, ki sta izvestno držala konja za gobec.

Nesrečni junak je premeril te priprave z enim pogledom in ne vedoč,

se trepalnica in nežna kožica okoli očesa ovijeta okrog svedra, ga izdere.

Iz obih očesnih jamic pritečeta Aziji dva vrelca krvi: kakor dva vrelca solz po licu.

Lice pa mu je bledelo in bledejo čimdalje bolj. Dragoneci so molče jeli ugašati plamenice, kakor bi se sramovali, da osvetljajo luč tako kruto duh, in samo ne prejasni mesečni žarki so svetili na Azijevo oči. Glava se mu docela povesi na prsi, a roke, privezane na hrastic, ovit v osmoljeno slamo, štrle kvišku, kakor bi ta sin vzhoda klical turski polmesec osvetne na svoje kralje.

"Na konje!" se začuje glas Novoveškega.

Preden odjašeo, se priže stražnik z ostalo plamenico vzdignjene Tatarjeve roke; nato odrine ves oddelek proti Jampolu. Sredi razvalin Raškova, sredi noči in puščave pa je ostal sam na visokem kuču Azija, sin Tuhan-bejevič.

Društvo Sv. Družine (The Holy Family Society) Štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Dolžni ste

zaradi svoje žene in otrok, da se bolj zavarujete za slučaj bolezni ali smrti, da ne bodo žena in otroci trpeli po-manjkanje radi vaše nemarnosti, zato zdaj dokler ste še zdrav pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu

Društvo Sv. Družine (The Holy Family Society)

Štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vse za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1918.

Predsednik..... George Stenich.

Podpredsednik..... Stephen Kukar.

Tajnik..... Jos. Klepec.

1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Zapisnikar..... John Barbich.

Blagajnik..... Anton Nemanich st.

Bolniški načelnik..... Nick Jurjevich.

Reditelj..... Frank Kocjan.

Nadzorniki:

John N. Pasdertz, Joseph Tešák,

John Šublar.

To društvo sprejema rojake in rojkinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsaki delavnini dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. za malo mesečnine. Tudi člani-vojaki so deležni v bolezni cele podpore in cele smrtnine.

To društvo ima že nad \$3,000.00 v bolniških blagajnih in je do zdaj že izplačalo skupaj 4606.00 dolarjev bolniške podpore članom(icom). Kdor plača takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpora v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugač pa 6 mesečih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsake zadnje nedelje ob 1. uri pop. v starci Želi.

Kdor želi pristopiti v naše velike in napredno društvo naj se oglaši pri tajniku ali katerem drugem odborniku.

VI

lahko zasluzite

poleg svoje redne službe

\$500 Dnevno

na jednostaven in lahek način deluje ob vecerih

Za zajamčeno in pošteno podvzetje

Preporočila za vas koristna a za narod sila petreba

Vsa pojasnila dobite, ake pošljete svoje ime in naslov na.

SLAVIC PUBL. CO. P.O. Box 395 Chicago, Ill.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vaskovravnih barv, olje in firnešev. Izvršuje se vse barvarška dela ter obsevanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 927.

120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Slovenske Gospodinje

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije

IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso — vse druge podmetna ki spadajo v področje mesarek in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz